

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

לפני כב' השופט אילן סלע

פלונית

ע"י עוה"ד ענת גינזבורג וגלעד גינזבורג

התובעת

נגד

הרשות הפלסטינית

ע"י עוה"ד איהב סעדי ואעמר יאסין ממשרד עו"ד א' כרמלי

הנתבעת

פסק דין

הרקע ושענות הצדדים

1. ביום 14.01.21, עמדה התובעת סמוך לתחנת המשטרה בכפר קאסם, במסגרת תפקידה כשוטרת, כשלפתע המחבל לואי גבור, שהגיע למקום במטרה לפגוע בשוטר ישראלי יהודי ולגרום לו נכות או מום מתוך מניע לאומני ואידאולוגי, שלף סכין התקרב במהירות לתובעת, כשלהב הסכין מצוי במרחק של 15 ס"מ בלבד מפלג גופה העליון. התובעת שהגיבה במהירות, בעטה בנאשם והפילה אותו לקרקע ובכך מנע ממנו לפגוע בה באופן חמור. ואולם, נטען, כי כתוצאה מהאירוע, התובעת סובלת מפגיעה נפשית חמורה ביותר ונזקקת לטיפול בגין נזקים נפשיים שנגרמו לה. התובעת הוכרה כנכת צה"ל על ידי אגף השיקום במשרד הביטחון ונקבעו לה 50% נכות נפשית צמיתה בגין הפיגוע.

2. לטענת התובעת, הנתבעת נושאת באחריות לנזקה. לדבריה, אין לראות באירוע משום מעשה טרור מבודד של יחידים, אלא חלק מתופעה רחבה של טרור הנתמך, במישרין או בעקיפין, על ידי הנתבעת. לטענתה, הרשות הפלסטינית נושאת באחריות נזיקית למעשי המחבלים, בין היתר מאחר שעודדה, אשררה, מימנה, סייעה, יעצה ו/או אפשרה את ביצועם של פיגועי טרור, וכן נקטה במדיניות של "תגמול טרור", אשר ישרה כדי לתמרץ ולחזק פעילות טרוריסטית. בנוסף נטען, כי בהתנהלותה זו הפרה הנתבעת חובות חקוקות, חובות זהירות מושגיות וקונקרטיים,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

וחובות מכוח דיני הנזיקין הכלליים, באופן המקיים קשר סיבתי ישיר בין מחדליה ומעשיה לבין הנזקים שנגרמו לתובעת.

3. על יסוד האמור, עתרה התובעת לחיוב הנתבעת בפיצויים בסך כולל של 13,300,000 ₪, הכולל, בין היתר, פיצוי בגין אובדן השתכרות לעבר ולעתיד, כאב וסבל, קיצור תוחלת חיים, הוצאות רפואיות ושיקומיות, וכן פיצויים לדוגמה, נוכח חומרת המעשים והצורך בהרתעה. במסגרת הסיכומים הועמד סכום התביעה הכולל על סך של 7,069,357 ₪.

4. הנתבעת בכתב הגנתה, דחתה את התביעה מכל וכל והעמידה שורה של טענות סף ומהות, אשר לשיטתה יש בהן כדי להביא לדחייתה. ואולם בסופו של יום נזנחו כלל הטענות, ובצדק, והנתבעת שאף אישרה כי שילמה בעבר למשפחתו של המחבל לואי גבור בהתאם לחוקים שנהגו אצלה עד לחודש פברואר 2025, טענה אך כנגד אחריותה לפצות את התובעים בגין מעשי המחבל לואי גבור בטענה, שהועלתה על ידה לראשונה בסיכומיה, כי התובעת נפגעה באירוע בהיותה שוטרת והיא הוכרה כנכת צה"ל על ידי משרד הביטחון, באמצעות אגף שיקום. בנסיבות אלו, נטען, החוק לפיצוי קרבנות טרור (פיצויים לדוגמה), תשפ"ד-2024 (להלן: "חוק הפיצויים") אינו חל בעניינה, שכן חוק זה חל אך ורק על אזרחים. מסקנה זו, תואמת, לשיטת הנתבעת, את תכליתו של חוק הפיצויים, כפי שעולה הן מהחוק והן מההיסטוריה החקיקתית שלו, והיא להעניק פיצוי לנפגעי איבה במסלול האזרחי, ולא לחיילים ואנשי כוחות הביטחון שנפגעו במסגרת מילוי תפקידם ובפעילות מבצעית.

5. בנוסף טענה הנתבעת כי התובעת לא הוכיחה בראיות קבילות את הקשר של המחבל לואי גבור למעשה הטרור בו נפגעה וממילא לא אושרר מעשה הטרור הספציפי.

6. התובעת חלקה על עמדת הנתבעת בכל הנוגע לתחולת החוק וטענה כי חוק הפיצויים חל גם על חיילים ושוטרים, כשהיא הסתמכה, בין היתר, על לשון החוק הברורה שאין בה כל איזכור להחרגת חיילים ושוטרים מתחולת החוק, תכליתו של החוק וקביעותיו של בית המשפט העליון בפסק הדין מיום 13.01.25 בבג"ץ 4395/24 הרשות הפלסטינית נ' הכנסת, להלן: "עניין בג"ץ 4395/24".

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

7. כמו כן, חלקה התובעת על הטענה בדבר אי הוכחת הקשר של המחבל לואי גבור לפיגוע בו נפגעה.

8. לצד המחלוקת ביחס לאחריות הנתבעת, נחלקו הצדדים גם ביחס לקשר הסיבתי של נזקי התובעת למעשה הטרור ולגובה הנזק התרופתי. הנתבעת גם כפרה בשיעורי הנכות שנקבעו לתובעת, וטענה כי חישוב הפסדי ההשתכרות, ככל שייפסקו, צריך להיעשות על בסיס הכנסה נטו ולא ברוטו.

9. ואולם בסופו של יום גם בעניין זה הצטמצמה המחלוקת בין הצדדים, לאחר שבדיון שהתקיים ביום 23.04.26 הגיעו הצדדים להסכמה לפיה הנכות הרפואית של התובעת תעמוד על 19% לצמיתות. ואולם גם לאחר הסכמות אלו נותרו מחלוקות מסוימות בין הצדדים באשר לחישוב נזקם של התובעים.

דיון והכרעה

שאלת האחריות

ראשית לעניין אחריות הנתבעת.

10. יש לדחות את טענות הנתבעת בדבר אחריותה לפיצוי התובעת בשל היותה מתגמלת טרור. זה מכבר נפסק כי מדיניות התשלומים של הנתבעת כלפי משפחות מחבלים שביצעו מעשי טרור בישראל מציבה אותה כמאשררת מעשים אלו לפי סעיף 12 לפקודת הנזיקין (ראו: ע"א 2362/19 פלוגים נ' הרשות הפלסטינית (10.04.22) להלן: "הלכת פלוגים"). לעניין זה, אין נפקות לשינוי מדיניות הנתבעת להפסקת אותם התשלומים מיום 10.02.25, מבלי להיזדקק לשאלה האם בפועל הופסקו התשלומים בדרך זו או אחרת, שכן "שינוי המדיניות איננו יכול לשנות מעשים שכבר נעשו" (ע"א 15278-04-25 הרשות הפלסטינית נ' עיזבון פלוגי ז"ל (8.03.26), פס' 21, להלן: "הלכת הרשות"; הלכת פלוגים, פס' 17).

11. זאת ועוד. סעיף 2(ה) לחוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), תשפ"ד-2024, יוצר חזקה סטטוטורית לפיה נתבע הוא "מתגמל טרור" אם מדיניותו לתגמל מעשי טרור מעוגנת בחקיקה או בהנחיות מטעמו. בנוסף נקבע כי הרשות הפלסטינית, ארגון השחרור הפלסטיני או מי מטעמם הם "מתגמלי טרור". כך, שגם אם לא הוכח שהרשות שילמה בפועל למפגע או

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

למשפחתו, ככל שיוכח כי הנזק מהפיגוע נגרם ממעשה טרור, הנטל עובר אל הנתבעת לסתור את החזקה ולהוכיח שלא שילמה במקרה הספציפי למפגע או למשפחתו (ראו: הלכת הרשות, פס' 20 ; ת"א (מחוזי-י-ם) 12052-12-24 **עזבון המנוח נ' הרשות הפלסטינית** (29.12.25)).

12. במקרה דנן, התובעת נפגעה ממעשה טרור שביצע המחבל לואי גבור. די בעניין זה להפנות לגזר הדין שניתן ביום 4.12.22 בבית המשפט המחוזי מרכז בתפ"ח 9411-02-21, בו פורטו בין היתר המעשים בגינם הורשע המחבל לואי גבור על פי הודאתו: עבירות של חבלה בכוונה מחמירה בנסיבות של מעשה טרור לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 יחד עם סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 וכניסה ושהייה שלא כדין בישראל לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. בגזר הדין תוארו המעשים כפי שפורטו בכתב האישום:

בחודש דצמבר 2020, נכנס הנאשם לשטח מדינת ישראל, מבלי שהיה בידו היתר חוקי לכך, ועבר להתגורר בדירה הסמוכה לתחנת המשטרה בכפר קאסם. בתאריך 14.1.2021, עובר לשעה 21:26, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לפגוע בשוטרי ישראל ויהודי, באשר הוא יהודי, ולגרס לו נכות או מום, זאת מתוך מניע לאומני ואידאולוגי. הנאשם החליט להגשים מטרה זו באמצעות פיגוע דקירה. לשם כך, הצטייד בסכין מתקפלת, אותה החביא בכיס חולצתו, ויצא מדירתו לכיוון תחנת המשטרה.

בהמשך, שהה הנאשם בקרבת התחנה במשך דקות ארוכות, והמתין לקורבן מתאים בו יוכל לבצע את זממו.

באותו מועד, בשעה 21:26, יצא השוטר י.ג. מהתחנה על מנת להביא דבר מה ממכוניתו, כשהוא חובש כיפה על ראשו. הנאשם התקרב אל השוטר, ונעמד בסמוך אליו. השוטר, אשר חשד בנאשם בעקבות התנהלותו, הניח ידו על נשקו האישי והורה לנאשם להסתלק, והנאשם עשה זאת תוך שהוא קורא לעברו קריאות גנאי.

בהמשך, בשעה 21:43 או בסמוך לכך, זיהה הנאשם כי השוטרת א.א. יוצאת מהתחנה, והולכת לכיוון מכוניתה אשר חנתה בסמוך. הנאשם החל לעקוב אחר השוטרת, וניגש אליה עת עמדה בסמוך למכוניתה.

בשלב זה, שאלה השוטרת את הנאשם האם הוא צריך משהו. בתגובה, שאל אותה הנאשם בשפה הערבית אם היא ערבייה. השוטרת ענתה בשלילה, או אז שלף הנאשם את הסכין מכיס חולצתו, אחז בה בידו כשהיא פתוחה, והתקרב בצורה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

מהירה לכיוון השוטרת, כשלהב הסכין כ-15 ס"מ מפלג גופה העליון של השוטרת, והכל במטרה לדוקרה.
נוכח מעשי הנאשם כמתואר לעיל, ועל מנת להציל את חייה, בעטה השוטרת בנאשם, והצליחה לאזוק אותו בעודו מנסה לחמוק ממנה.

על הנאשם, המחבל לואי גבור, שהיה קטין במועד ביצוע הפיגוע, הושתו ארבעה וחצי שנות מאסר בפועל ו-10 חודשי מאסר על תנאי.

13. גזר הדין מציין את הכרעת הדין שניתנה על פי הודאתו של המחבל לואי גבור, וגזר הדין יחד עם הכרעת הדין מהווה פסק דין חלוט, בהתאם לסעיף 42א' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, כשהממצאים והמסקנות פורטו כאמור בגזר הדין. ממצאים אלו מחייבים את הנתבעת כ"מי שאחריותו נובעת מאחריות המורשע", כבמקרה זה, בהיות הנתבעת מתגמלת את מעשה הטרור. מה גם, שהנתבעת אישרה כאמור, ששילמה למשפחת המחבל לואי גבור בהתאם לחוקיה בתקופה הרלוונטית, ובנסיבות אלו טענתה כי היא לא הודתה במעורבות המחבל לואי גבור בפיגוע, אינה מסתברת.

14. בנסיבות אלו, משהוכח כי משפחת המחבל שביצע את מעשה הטרור בו נפגעה התובעת מקבלת כספים מהנתבעת, כפי שאישרה במסגרת הליכי גילוי מסמכים בתצהיר תשובות לשאלון שנחתם על ידי גב' אלחאס פארס, די באמור כדי לקבוע את אחריותה של הנתבעת כ"מתגמלת טרור". האמירה כי מדובר ב"תמיכה סוציאלית" אין בה כדי לשנות דבר. בהלכת פלונים (פס' 38-36) עמד בית המשפט על כך שהתשלומים המשולמים למחבלים, לאסירים ולבני משפחותיהם אינם שקולים לתשלומי תמיכה סוציאלית במובנם המקובל, ואין להתייחס להגדרת הנתבעת את התשלומים כי אם למהותם. הנתבעת לא חלקה על כך שהתשלומים שולמו למשפחה בהתאם לחוקים עליה הצביעה התובעת, ורק טענה כי הפרשנות שהתובעת נתנה לה שגויה וכי חקיקה זו בוטלה. מכאן, כי מדובר על תשלום שנעשה על ידי החוקים לגביהם נקבע כי תשלומי הנתבעת על פיהם הם למעשה תגמול מבצעי מעשי טרור, והטענה כי מדובר בתשלום סוציאלי – נדחתה כאמור. בהקשר זה יצוין כי יש לדחות גם את הטענה בדבר שינוי החקיקה בשלב מאוחר יותר, לא אך בשל זניחת טענה זו בסיכומים אלא גם לגופה, שכן כאמור בהלכת הרשות (פס' 21) ובהלכת פלוגית (פס' 17) נפסק כי שינוי המדיניות אינו יכול לשנות מעשים שכבר נעשו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

כל שנותר אפוא לדון בשאלת האחריות היא שאלת תחולת חוק הפיצויים על חיילים ושוטרים בכלל, ועל התובעת בפרט.

15. ראשית יש צדק בטענה כי לא היה מקום שהנתבעת תעלה עניין זה לראשונה רק במסגרת הסיכומים. על כך ניתנה הדעת כבר בהחלטה מיום 22.07.26.

16. הכלל הוא, כי "בעל דין אינו רשאי לחרוג מגדר המחלוקת כפי שהוצבה בכתבי הטענות, אלא אם נעתר בית המשפט לבקשתו לתקן את כתבי טענותיו או אם הצד שכנגד נתן לכך את הסכמתו, במפורש או מכללא. טענה שמעלה בעל דין שלא הועלתה מלכתחילה בכתבי טענותיו מהווה הרחבת חזית ויש לדחותה..." (רע"א 2233/14 ברזל נ' עו"ד גלברט - כונס הנכסים ומנהל מיוחד (11.06.14); בע"מ 2881/17 פלונית נ' פלונית (2.08.17)). הטעם לכך הוא מניעת עיוות דין. שינוי טענותיו של בעל דין במהלך הדיון עלול לפגוע ביכולתו של הצד שכנגד להתמודד כראוי עם הטענות. הוא גם נועד לשמור על אינטרס הצד שכנגד, שהכין את מסלול טיעונו בהתאם לטענות שהעלה יריבו (ראו: ת"א (מחוזי-ת"א) 28676-05-13 Pfizer Inc. נ' אוניפארם בע"מ (19.09.19)). בפסיקה גם נקבע, כי יש לבחון את הטענה להרחבת חזית מבחינה מהותית ועל רקע הרציונאליים העומדים בבסיסו של הכלל, שהם כאמור, מניעת עיוות דין והגנה על יכולתם של בעלי דין להתמודד עם טענות שהועלו כנגדם (ע"א 8881/07 לב נ' טובי (27.08.12)). על רקע רציונאליים אלו, הבחינה הפסיקה בין טענות עובדתיות חדשות לבין טענות משפטיות, ונקבע כי הכלל של מניעת הרחבת חזית מופנה בעיקר נגד הראשונות ולא כנגד האחרונות. באשר לטענות משפטיות חדשות נקבע, כי ככל שהן מצויות בגדרה של מסגרת עילת התביעה הנובעת מהנתונים העובדתיים והמשפטיים הפרושים בפני בעל הדין, לא בהכרח מדובר בהרחבת חזית אסורה (ע"א 5525/10 גני הררי בע"מ נ' מערבי (25.04.13)).

17. במקרה זה, מדובר בטענה משפטית, ובשים לב לכך שלא התקיים דיון הוכחות והצדדים הסכימו על הנכות הרפואית ומתן פסק דין על בסיס החומר, אמנם היה על הנתבעת להעלות טענה זו במפורש בכתב הגנתה, בוודאי שלא היה מקום להעלות טענה זו לראשונה בסיכומים, אך משניתנה לתובעת הזדמנות להשיב לטענה זו, לא נגרם כל עיוות דין.

ולגופו של עניין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

18. בעניין זה טענה הנתבעת בסיכומיה, כי כוונתו - האובייקטיבית והסובייקטיבית גם יחד - של המחוקק הייתה להחיל את החוק אך ורק על אזרחים שהוכרו כנפגעי איבה על ידי המוסד לביטוח לאומי במסלול האזרחי. לביסוס טענה זו היא מפנה לפרוטוקול ועדת החוץ והביטחון מיום 5.03.2024, שבו הובהר על ידי עורכת דין ממחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים כי בעוד ש"הממשלה רצתה שהחוק יחול גם על חיילים, הכנסת החליטה שהחוק יחול רק על אזרחים".

19. מנגד, התובעים הביאו סימוכין משלהם מפרוטוקולי הוועדה (כגון הישיבות מיום 22.01.24 ומיום 5.03.24), לפיהם "קביעה" זו הוצאה מהקשרה ולמעשה מסקנת הדיון, ממנה נגזר גם כוונתו של המחוקק, הייתה שחיילים אינם מוחרגים מן החוק. כן הצביעו על תגובת המדינה לעתירת הנתבעת בעניין בג"ץ 4395/24, בה נאמר במפורש מפי הכנסת, הממשלה והיועצמ"שית, שהיו משיבים לעתירה כי: "תיקון מס' 43 מתקן את סעיף 17 לחוק התגמולים לנפגעי תעולות האיבה. התיקון (אשר כולל תיקון עקיף של חוק הנכים וחוק משפחות חיילים) מאפשר לנפגעי פעולות איבה או בן משפחה הזכאי לתגמולים לפי החוק, וכן לנכי צה"ל ולמשפחות חיילים שנספו כתוצאה ממעשי טרור, לגבות נוסף על התגמולים או על התשלומים המגיעים להם מכוח חוקי השיקום פיצויי נזיקין שנפסקו להם בתביעה שהגישו בשל מעשי טרור..."

20. ברם, אין צורך להיכנס למחלוקת זו בדבר כוונתו של המחוקק, שכן הזדקקות לכוונת המחוקק ביחס לפרשנות חוק כלשהו (כפי שנעשה במקרים לא מעטים, ראו: סעיף 13 לסיכומי הנתבעת), נדרשת מקום בו מתעוררת שאלה אמיתית בנוגע לפרשנות החוק, כשהחוק על פי לשונו, יכול לסבול מספר פירושים. לעומת זאת, מקום שלשון החוק ברורה אין צורך להידרש לעקרונות פרשניים, שכן "גבול הפרשנות הוא גבול הטקסט. הפעילות הפרשנית כבולה, איפוא, בד' אמות הלשון. לכל פרשנות חייב שהיהיה עיגון, ולו מינמלי, בלשון הנורמה המשפטית (אהרן ברק, פרשנות במשפט - תורת הפרשנות הכללית (נבו ההוצאה לאור, 1992), בעמ' 43-44). כפי שנקבע בבג"ץ 1765/22 משרד תומר ורשה עורכי דין נ' שרת הפנים (3.07.22):

עקרונות הפרשנות התכליתית, כפי שאלה עוצבו בשיטת משפטנו, מורים כי פרשנות חקיקה תיעשה בשלושה שלבים. ראשית, על הפרשן לבחון את לשון החקיקה, אשר תוחמת את גדר הפרשנויות שהחוק יכול לשאת. הפרשנות

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

המילולית טומנת בחובה גמישות, ואולם אין למתוח את גבול הלשון בצורה מלאכותית. תנאי הכרחי לאימוץ חלופה פרשנית הוא עיגון לשוני, ולו מינימאלי, שכן כידוע "גבול הפרשנות הוא גבול הלשון" (ע"א 1900/96 **טלמצ'יו נ' האפורופוס הכללי**, פ"ד נג' (2) 817, 827 (1999); עע"מ 7825/19 **יוניון מוטורס בע"מ נ' משרד התחבורה והבטיחות בדרכים**, פסקה 13 (18.10.2020); בר"מ 8668/17 **רביד נ' רשות האוכלוסין וההגירה**, פסקה 14 (31.10.2019); בג"ץ 6301/18 **פוזנסקי כץ נ' שרת המשפטים**, פסקה 34 (27.12.2018) ...

21. לאמור, תכלית החקיקה תיבחן רק כאשר הלשון סובלת יותר מפרשנות אחת (שם). רק כאשר בסופו של השלב הראשון של בחינת לשון החוק נותרה יותר מאפשרות אחת, יש לבחור מבין החלופות הקיימות את האפשרות שמגשימה באופן מיטבי את תכלית החוק (בג"ץ 5158/21 **גורטלר נ' שר הרווחה** (28.12.23); בג"ץ 5119/23 **התנועה לטוהר המידות נ' הכנסת** (26.10.23); רע"א 1431/17 **סלומון נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה** (16.11.17)).

22. במקרה זה לשון החוק פשוטה וברורה, אין בה זכר כלשהו לתחולת החוק על אזרחים בלבד ולא על חיילים או שוטרים. החוק מדבר על "אדם" שנפגע ממעשה טרור או מותו נגרם ממעשה טרור, ובהגדרה זו כלולים אזרחים, חיילים ושוטרים. בנסיבות אלו גם אם מתחילה היו כוונות אחרות למחוקק, לשון החוק היא זו המחייבת (השוו: ת"א (מחוזי-י-ם) 71040-11-21 **פלונית נ' הרשות הפלסטינית** (19.08.26)). העובדה שכתוצאה מהחוק, כפי שנחקק, ישנו הבדל בין חייל שנפגע בקרבות מול ארגון טרור המבצע מעשי טרור הזכאי לפיצוי לפי חוק הפיצויים, לבין חייל שנפגע בקרבות מול צבא של מדינה בנסיבות מלחמתיות, אינה מצדיקה שינוי מהוראות החוק הברורות. גם אני סבור כי יש בכך כדי לפגוע בשוויון, שכן מדובר בנסיבות שונות, כשהחוק כמו במקרים רבים אחרים מבחין בין פעולות מלחמתיות למעשי טרור.

23. יתרה מזאת, דווקא מתוך חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח משולב] (להלן: "חוק הנכים") עולה כי חוק הפיצויים חל גם על חיילים. בהתאם לחוק הנכים, חיילים, אינם יכולים לקבל פיצוי נזיקי לאחר שקיבלו פיצוי מכוח חוק הנכים, נוכח ייחוד העילה (ע"א 1162/96 **הילה וייס קטינה באמצעות הוריה נ' אביעד יוסף מאק**, פ"ד נג' (2) 79 (1999)). למצבה קיימים שני חריגים. החריג הראשון נקבע בתיקון מס' 43 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

התש"ל-1970 (להלן: "חוק התגמולים") הכולל תיקון עקיף לחוק הנכים וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"י-1950 (להלן: "חוק משפחות חיילים"). התיקון שנה את המצב המשפטי עבור נכי צה"ל שנפגעו כתוצאה ממעשה טרור. על פי סעיף 36(א1) לחוק הנכים, חייל שנכותו נגרמה ממעשה טרור והגיש תביעת נזיקין זכאי לגבות בנוסף לתגמולים גם את שווי ההפרש החיובי שבין סכום פיצויי הנזיקין לבין סכום התגמולים המהווה, או 75% מסכום פיצויי הנזיקין – לפי הגבוה מביניהם. החוק מסייג זאת למקרים בהם התביעה היא נגד מבצע מעשה הטרור, מתגמלו או האחראי לו, לפי סעיפים 12-14 לפקודת הנזיקין (ראו: עניין בג"ץ 4395/24, פס' 3). הסדר זה מכיר במפורש באפשרות שנכה צה"ל שנכותו נגרמה ממעשה טרור ינהל תביעת נזיקין נגד מבצע הטרור, מתגמלו או מי שאחראי לו לפי סעיפים 12-14 לפקודת הנזיקין, תוך הסדרת היחס שבין הפיצוי הנזיקי לבין התגמולים המשתלמים מכוח חוק הנכים.

24. החרג השני בחוק הנכים, נקבע במסגרת סעיף 36(א2) לחוק הנכים, והוא הנוגע לענייננו. סעיף זה קובע כי:

אין בהוראות סעיף קטן (א) או (א1) כדי לגרוע מהזכות לגבות פיצויים לדוגמה בשל מעשה טרור, ובכלל זה לפי חוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), התשפ"ד-2024, נוסף על תשלומים לפי חוק זה.

הנה כי כן, סעיף 36(א2) מבהיר כי אין בתביעה נזיקית של חייל מכוח חוק הנכים כדי לגרוע מהזכות לגבות פיצויים לדוגמה בשל מעשה הטרור בנוסף לתגמולים (ראו: עניין בג"ץ 4395/24, פס' 5). מכאן ברור, כי המחוקק, כפי שביטא בלשונו הברורה במסגרת חוק הנכים, קבע כי גם חיילים זכאים לקבלת פיצויים לדוגמה לפי חוק הפיצויים ככל שהתנאים הקבועים בו מתקיימים (בדומה נקבע גם בסעיף 21(א2) לחוק משפחות חיילים, כי אין בהוראות סעיף 21 כדי לגרוע מהזכות לגבות פיצויים לדוגמה בשל מעשה טרור לפי חוק הפיצויים, נוסף על תשלומים לפי חוק משפחות חיילים). יצוין כי גם בעניין בג"ץ 4395/24, שם עתרה הנתבעת כנגד חוקתיות חוק הפיצויים וחוק התגמולים, התייחס בית המשפט לתיקון לחוק התגמולים ככזה המאפשר לנפגעי פעולות טרור ובני משפחותיהם הזכאים לתגמולים, וכן לנכי צה"ל ולמשפחות חיילים שנספו כתוצאה ממעשה טרור, לגבות פיצויים לפי חוק הפיצויים בנוסף על התגמולים המגיעים להם (ראו שם פסקאות 3-5).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

25. די באמור כדי לדחות את טענות הנתבעת בעניין זה. מעבר לצורך יצוין כי בסופו של יום הדיונים במליאת הכנסת בעת שהובא חוק הפיצויים להצבעה בקריאה שנייה ושלישית נאמר: "באשר לתחולת החוק על חיילים או יורשיהם, הוחלט שלא להחריגם, אלא להחיל את הוראות החוק רק על חיילים המוגדרים נפגעי איבה..." (פרוטוקול ישיבה 158 של הכנסת ה-25, עמ' 125 (11.03.24)). בנוסף, גם תכלית החוק מובילה לאותה מסקנה. מן המפורסמות שעקרון העל העומד בבסיס דיני הנזיקין הוא השבת המצב לקדמותו. תכליתו של הפיצוי האזרחי המסורתי אינה עונשית אלא תרופתית. הפיצוי חותר להעמדת הנזוק, עד כמה שהדין מאפשר זאת, במצב בו היה נתון אלמלא התרחשה העוולה, לא יותר ולא פחות (ע"א 9474/03 יורם גדיש תשתית ובנייה (1992) בע"מ נ' בהג'את מוסא, פ"ד סא(3) 603 (2006)). עם זאת, שעה שמדובר בנוזקי גוף אשר נגרמו בגין מעשה טרור מכוון, קבע המחוקק כי הפיצוי הנזיקי יחרוג מתכליתו התרופתית הצרה. במקרים אלו מקבל הפיצוי היבט ציבורי-ערכי, המבטא סלידה מובהקת מהפגיעה הקשה בחיי אדם, בשלמות הגוף ובביטחונה של החברה. בתביעות שעניינן בדומה לשלנו, ייחוס האחריות במעשה הטרור לרשות הפלסטינית או לתומכי הטרור השונים, מתווסף לפיצוי גם היבט של הרתעה. פיצויים עונשיים, בדומה לאלו שקבע המחוקק בעניין דנן, נועדו לבטא בדיוק רגשות אלו: סלידה והוקעה יחד עם הרתעה יעילה (עניין בג"ץ 4395/24; ע"א 2144/13 עזבון המנוח עמית עמוס מנטיין ז"ל נ' הרשות הפלסטינאית (6.12.17)). בהיבט זה, אין כל הצדקה שייגרע חלקו של חייל או שוטר שנפגע ממעשה טרור, ואין כל הצדקה שהעובדה שהנפגעת היא שוטרת, תפגום בזכאותה לתביעה מכוח חוק הפיצויים.

26. עוד יצוין כי הנתבעת הייתה צד להליכים לא מעטים בהם היא יכולה הייתה להעלות טענה להעדר תחולת החוק על חיילים או שוטרים, אך היא לא העלתה טענה שכזו, ולא בכדי (רק לדוגמא יצוין מהעת האחרונה את פסק דינו של כב' השופט אלעד פרסקי מיום 14.03.26 בת"א (מחוזי-י-ם) 77734-12-24 פלוני נ' הרשות הפלסטינית, שם חויבה הנתבעת בתשלום פיצויים עונשיים מכוח חוק הפיצויים לקצין וחייל שנרצחו בפיגוע דריסה בעת שהיו במשימה מבצעית. (על פסק הדין ישנו ערעור תלוי ועומד). כן יצוין פסק דינה של כב' השופטת חנה מרים לומפ מיום 19.04.2026 בת"א (מחוזי-י-ם) 19443-06-24 פלוני נ' הרשות הפלסטינאית, גם שם חויבה הנתבעת בפיצויים לדוגמה לפי חוק הפיצויים בגין רצח של חייל בזמן שמירתו במגדל שמירה (למקרים נוספים בהם נפסקו פיצויים מכוח החוק גם כשדובר באנשי כוחות הביטחון שנפגעו

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

ממעשה טרור, ובחלק מהמקרים אגב מילוי תפקידם, מבלי עלתה כל טענה בעניין מטעם הנתבעת, ראו: ת"א (מחוזי-י-ם) 71040-11-21 בעניין פלונית).

משכך, יש לדחות את טענות הנתבעת בכל הקשור לפיצוי הנזיקי ותחולת החוק.

גובה הנזק והפיצוי

29. משנקבעה אחריות הנתבעת לפיצוי התובעת בגין נזקיה, ובכלל זה תשלום פיצויים לדוגמה לפי חוק הפיצויים, יש לדון בגובה נזקיה של התובעת.

30. כאמור, הצדדים הגיעו להסכמה לפיה נכותה הרפואית של התובעת תועמד על 19%, אך הצדדים יוכלו לטעון באשר לנכות התפקודית וכפועל יוצא מכך יוכלו לטעון ביחס לגובה ראשי הנזק השונים.

אבדן שכר לעבר ולעתיד

31. לטענת התובעת, נכותה התפקודית גבוהה באופן משמעותי מנכותה הרפואית. התובעת ציינה כי נאלצה לפרוש מהמשטרה ביום 30.06.22, לאחר קרוב ל-27 שנות שירות, בשל מצבה הנפשי. מאז היא אינה עובדת. לפיכך עתרה לקבלת מלוא ההפרש בין השכר שהייתה מקבלת (ממוצע של 23,086 ₪ ברוטו בשנת 2021) לבין הפנסיה החודשית שהיא מקבלת בפועל (ממוצע של 14,817 ₪ ברוטו), היינו סך של 425,000 ₪.

32. בנוסף, עתרה לפיצוי עבור הפסדי פנסיה לעבר בסך של 75,685 ₪, שכן אחוזי הקצבה שלה כיום עומדים על 63.17% בלבד במקום 70% אליהם הייתה יכולה להגיע לולא פרישתה המוקדמת. עבור הפסדי קרן השתלמות לעבר היא ביקשה לפסוק לה סכום של 83,109 ₪.

33. באשר להפסדי שכר בעתיד, עד חודש יולי 2027 (מועד פרישתה המתוכנן מהמשטרה בגיל 60), עתרה התובעת לפיצוי בסך של 126,882 ₪ ולסך נוסף של 9,516 ₪ בגין הפסדי קרן השתלמות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

34. בנוסף עתרה לפיצוי בגין אבדן שכר מגיל 60 עד 67, בסך של 150,000 ₪, שכן לדבריה תכננה לעבוד לאחר פרישתה מהמשטרה, דבר שכיום אינה מסוגלת לעשות בשל נכותה. את הפיצוי בגין הפסדי פנסיה לעתיד עד תום תוחלת החיים היא העמידה על סך של 338,964 ₪.

35. מנגד, הנתבעת טענה להעדר נכות תפקודית ביחס לאירוע, כשהיא הצביעה על כך שהתובעת המשיכה לעבוד בתפקידה במשך כשנה וחצי לאחר מכן, פרשה בגיל 55 בתנאים נוחים וכיום היא לומדת באוניברסיטת בר אילן.

36. בכל הנוגע לאבדן השכר בעבר הוסיפה הנתבעת כי גם לשיטת התובעת, מאחר והיא פרשה מהמשטרה ביום 30.06.22, הפסדה מסתכם אך ורק בהפרש שבין שכרה החוזי ברוטו (22,086 ₪) לקצבת הפנסיה שלה (17,970 ₪). הפרש זה עומד על 4,116 ₪ לחודש, ובחישוב של 48 חודשים לפי נכות בשיעור 19%, הסכום הכולל עומד על 37,537 ₪ בלבד. הפסד הפנסיה לעבר לפי חשבון זה עומד על 4,692 ₪.

37. באשר לעתיד נטען, כי נוכח מועד פרישתה הצפוי של התובעת ממילא בגיל 60, מדובר על פיצוי לשנה אחת בלבד והוא עומד על סך של 9,228 ₪ והפסדי פנסיה בסך של 1,153 ₪. לשיטת הנתבעת, אין כל הצדקה לפסוק פיצוי בגין השנים שלאחר מועד השחרור המתוכנן מהמשטרה, שכן חלומות ותכנונים אינם מהווים בסיס לפיצוי.

38. אכן, התובעת חזרה לעבוד במשטרה לאחר הפיגוע. עובדה זו אינה צריכה לעמוד לה לרועץ. להיפך. עולה מתצהירה, שלא נסתר, שהיא עשתה כל שביכולתה להמשיך בעבודתה והיא פרשה בשל החמרה במצבה הנפשי, בין היתר נוכח חרדות ופלאשבקים. בנסיבות אלו, בהמלצת הפסיכיאטר ד"ר הלל מה נעים יצאה לחופשה כחצי שנה לאחר הפיגוע לתקופה של שנה שבסופה פרשה מהמשטרה לאחר שוועדה רפואית קבעה שאינה כשירה לבצע את תפקיד משטרי. את חומרת מצבה הנפשי תאר ד"ר מה נעים בחוות דעתו. הוא ציין כי התובעת סובלת מתסמונת בתר חבלתית קשה, המתאפיינת בהתקפי חרדה, דיכאונות, שינה לקויה, בדידות ועוד. התובעת ציינה כי נוכח מצבה הנפשי הקשה היא אינה מסוגלת לתכנן דברים מראש, להתחייב על דברים ולכן אינה מסוגלת לעבוד. בנסיבות אלו אני סבור כי נכותה התפקודית גבוהה מנכותה הרפואית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

39. התובעת הקדימה את פרישתה מהמשטרה נוכח נכותה, ובנסיבות אלו אני סבור כי יש לפסוק לה עבור תקופה זו את הפסד השכר, שבין השכר שהייתה מקבלת לבין תשלומי הפנסיה שהיא מקבלת בפועל. יש צדק בטענה כי בנסיבות פרישתה, בגילה ובמצבה, היא הייתה מוצאת עבודה אחרת בתקופה זו. באשר לתקופה זו מצאתי את חישוב התובעת כנכון ואני פוסק לה סך של 425,000 ₪. בנוסף יש לפסוק לה את הפסד קרן ההשתלמות בסך של 83,109 ₪, שטענותיה בעניין זה לא נסתרו. גם טענותיה באשר לאובדן הפסדי פנסיה לעבר בסך של 75,685 ₪, נוכח פרישתה המוקדמת, לא נסתרו ויש לפסוק לה גם סכום זה.

40. באשר לעתיד – עד סוף שנת 2027 מועד פרישתה המתוכנן מהמשטרה יש לפסוק לה בדומה לעבר, ההפרש בין השכר שהייתה מקבלת לבין הפנסיה המשולמת לה, היינו סך של 126,882 ₪.

41. לתקופה שמגיל 60 ואילך, קשה לאמוד את אובדן השכר שכן יש יסוד לסברה כי היא לא הייתה בהכרח עובדת במשרה מלאה. לפיכך יש לפסוק לה בגין תקופה זו סכום גלובאלי על דרך האומדן, ואני פוסק לה בהקשר זה סך של 50,000 ₪.

42. כאמור, טענותיה באשר לאובדן הפסדי פנסיה בשל הפרישה המוקדמת לא נסתרו ויש לפסוק לה בשל כך סך של 338,964 ₪ לעתיד.

עזרת צד ג' לעבר ולעתיד

43. התובעת עתרה לפסיקת סך של 100,000 ₪ בשל העזרה הענפה שקיבלה מבני משפחתה בביצוע פעולות יומיומיות כגון ניקיון, קניות וסידור הבית. באשר לעתיד, היא ביקשה לפסוק לה סכום גלובלי של 300,000 ₪ עד תום תוחלת חייה, בטענה כי תוספת הליווי שקיבלה ממשרד הביטחון אינה מספיקה לה במצבה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלוגית נ' הרשות הפלסטינית

44. מאידך הנתבעת טענה כי אין לפסוק לתובעת דבר בראש נזק זה בשים לב לכך שלא נקבע בחוות הדעת הרפואית שקיים או שיהיה צורך בכך, וכי העובדה שהתובעת פנתה ללימודים גבוהים באקדמיה מעידה על חוסר פגיעה תפקודית ועל העדר צורך בעזרה.

45. בשים לב למכלול טענות הצדדים, בכלל זה בכל הנוגע לשיעור נכותה של התובעת, לעובדה כי היא מקבלת סיוע ממשרד הביטחון, גם אם חלקי, וליתר הנתונים הרלוונטיים, אני פוסק לתובעת בראש נזק זה, לעבר ולעתיד, סך של 45,000 ₪.

הוצאות רפואיות ונסיעות לעבר ולעתיד

46. בראש נזק זה עתרה התובעת לפיצוי על דרך האומדנה בסך של 150,000 ₪, נוכח הטיפולים הנפשיים והאלטרנטיביים הרבים שהיא עוברת וההחזרים החלקיים בלבד שהיא מקבלת. הנתבעת טענה כי גם בראש נזק זה אין לפסוק לנתבעת דבר.

47. בהעדר אסמכתאות של ממש, ולעובדה כי התובעת מקבלת החזרים, למצער חלקיים, על הוצאות אלו, אני פוסק לה בראש נזק זה סך של 25,000 ₪ על דרך האומדן.

כאב וסבל

48. בראש נזק זה עתרה התובעת לפיצוי בסך של 1,000,000 ₪, תוך שהיא מפרטת את סבלה הרב מאז הפיגוע, השינוי הדרסטי בחייה והפיכתה לשבר כלי. מנגד, הנתבעת טענה כי יש לפסוק סך של 70,000 ₪ (כפל פיצוי לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים).

49. בשים לב לנכותה של התובעת, ולתיאור השלכות הנכות על חיי היומיום שלה כעולה מתצהירה אני פוסק לה בראש נזק זה סך של 300,000 ₪.

סיכום

50. סך הפיצוי הנזיקי התרופתי מגיע לכדי סך של 1,469,370 ₪ (583,794 ₪ - אובדן שכר לעבר; 515,576 ₪ - אובדן שכר לעתיד; 300,000 ₪ - כאב וסבל; 25,000 ₪ - הוצאות רפואיות ואחרות; 45,000 ₪ - עזרת צד ג' לעבר ולעתיד).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 12444-12-24 פלונית נ' הרשות הפלסטינית

אין מקום לנכות סך של 15,000 ₪ שנפסק שעל המחבל לואי גבור לשלם לתובעת במסגרת ההליך הפלילי (תפ"ח (מחוזי י-ם) 9411-02-21), בהעדר ראיות כי הסכום שולם. בסך של 15,000 ₪ מתוך הסכום האמור, ישאו הנתבעת והמחבל ביחד ולחוד. מתוך הסכום האמור זכאית התובעת ל-75% בהתאם לתיקון 43 לחוק התגמולים, היינו סך של 1,469,370 ₪. בנוסף היא זכאית לפיצויים לדוגמה בסך של 5,000,000 ₪.

סה"כ על הנתבעת לשלם לתובעת סך של 6,469,370 ₪.
בנוסף תשלם הנתבעת לתובע הוצאות משפט וכן שכ"ט עו"ד בסך של 750,000 ₪.

ניתן היום, י"ג אלול תשפ"ו, 26 אוגוסט 2026, בהעדר הצדדים.

אילן סלע, שופט

